

SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICA

NYHEDSBREV NR. 25, JANUARI 2013

ISSN: 1904-1233

REDAKTÖRENS SPALT

Kära läsare!

Välkommen till årets första nummer av sällskapets nyhetsbrev.

Vi har en heraldikspäckad vår framför oss! Flera helger kan fyllas med heraldiska aktiviteter, och vi ses väl i Trondheim i maj?

Claus K Berntsen

INNEHÅLL

S. 1: REDAKTÖRENS SPALT • INNEHÅLL

S. 2: GENEALOGISKT SEMINARIUM PÅ SVERIGES RIDDARHUS *Carl-Thomas von Christierson*

S. 5: TRE LØVER OG NI HJERTER – EN SKULPTURINSTALLATION *Ronny Andersen*

S. 5: HERALDISKE EXLIBRIS ONLINE *Ronny Andersen*

S. 6: SOCIETAS HERALDICA LUNDENSIS FIRADE JUBILEUM *Carl-Thomas von Christierson*

S. 8: HERALDISKA NOTISER

S. 9: HERALDISK KALENDER

S. 10: DEN 7. NORDISKE HERALDIKERKONFERENSE

S. 11: FÖRENINGSGENOMGÅNG: SOCIETAS HERALDICA LUNDENSIS

S. 12: INBJUDAN TIL HERALDIKHELG I STOCKHOLM 16-17 MARS 2013

S. 18: SKANDINAVISK VAPENRULLA – GØR DIT VÅBEN KENDT

Genealogiskt seminarium på Sveriges Riddarhus

Carl-Thomas von Christierson

En av Sveriges tyngst vägande institutioner då det gäller heraldik är Sveriges Riddarhus. De tusentals sköldarna i salen, samlingen av vapenporlin, sigillstamplar och inte minst den värdefulla samlingen sköldebrev har inte sin like. För den som intresserar sig för adelsgenealogi är även Riddarhusets arkiv ett måste. På Riddarhuset görs ett stort arbete för att göra institutionen och de forskningsmöjligheter som här erbjuds mera kända. Tidskriften *Arte & Marte*, som går att beställa från kansliet, är på sin 66 årgång och innehåller i varje nummer rubriken *Heraldica Varia* som presenterar adelsvapen, och återkommande är likaledes artiklar om exempelvis släkter, enskilda personer och gods, och nyutkomna böcker med anknytning till Sveriges adel omtalas också. Ett annat område är Riddarhusets kulturella verksamhet, bl.a. stöd till forskningsprojekt eller utgivning av speciallitteratur. En utåtriktad verksamhetsform är konsärer, symposiekvällar med olika teman och seminarier. Det senaste var ett genealogiskt seminarium om adeln i Finland och Sverige som hölls den 28 oktober 2012. Ändamålet var en fördjupning i de två rikshalvornas historia och utveckling, speciellt med fokus på adelns historia.

Seminarieret samlade långt över 150 deltagare och uppvisade en förnämlig rad föreläsare med statsheraldiker Henrik Klackenborg som moderator. Under pauserna kunde deltagarna köpa *Adelskalendern* både i bokform eller på CD-rom, Riddarhusets stamtavlor på CD-rom, serien *Äldre svenska frälsesläkter* och Jan von Konows *Sveriges Adels Historia* till specialpriser vid sidan om Riddarhusets andra publikationer och mera populär merchandise.

Seminarieret öppnades av Ulf Gyllenhammar, ledamot i Riddarhusdirektionen, som gav en kort bakgrund och hälsade alla välkomna, varefter Henrik Klackenborg introducerade professor Nils Erik Villstrand från Åbo Akademi som talade om Sverige och Finland genom århundradena. Villstrand påpekade bl.a. hur uttrycket "Sverige erövrade Finland" är en pedagogisk förenkling. De båda staterna existerade som sådana inte på den tiden, och den svenska expansionen österut var mera en fråga om utbredning av katolska kyrkan än erövring av nya landområden. Då staterna sedan växte fram på 11- och 1200-talet hade Finland tre möjligheter, antingen att bli svensk, rysk eller dansk. En fjärde möjlighet, Finland som en egen enhet, var då inte möjlig. Finnarna var ännu inte ett folk och de statliga institutionerna i Finland måste komma utifrån.

Villstrand påminde också om förra statsminister Paavo Lipponens uttryck "Finlands tre lyckokast", först att Finland blev en del av Sverige, sedan att Finland blev ett storfurstendöme i 1809 och sist självständigheten år 1917. Under stormaktstiden var Sverige starkt för att Ryssland var svag, men då rollerna byttes om insåg man i Finland att en rikssprängning var oundviklig då landet låg i den expanderande ryska stormaktens intressesfär. Efter 1809 fortsatte nationsbyggandet parallellt i Sverige och Finland, i storfurstendömet i form av förvaltning av det svenska arvet. I kejsarriket Ryssland förstod man inte ett självregerande Finland utan strävade efter att säkra huvudstaden St. Petersburg som ju låg utsatt nära en gränsmark. Villstrand hävdade att statsbildningen Finland i slutet på 1800-talet hade överlevt sig själv på samma sätt som Habsburgska och Ottomanska rikena, och att den politiska verkligheten 1917 kunde få bara en utgång, Finlands självständighet.

F.d. arkivchefen vid Finlands Utrikesministerium Henrik Impola gav år 2011 ut *Frälset* och dess

rusttjänst i Finland på 1500-talet och talade på den bakgrunden om Frälset och adeln i Finland till 1626, d.v.s. till 1626 års riddarhusordning som fastslog adelns organisatoriska ställning i riket. Först och främst bör man skilja klart mellan frälse och adel. Frälset definerades som skattefrihet mot rusttjänst medan adeln fick rätigheter enligt privilegier, på ena sidan uradel och börd, på andra sidan nyadlande och brevadel. Källor som kan belysa frälsets ursprung i Finland och på vilket sätt Alsnö stadga påverkade Finland är fåtaliga eller oklara. De första frälsemännen var styresmän från Sverige och ett fåtal i landet bosatta frälsemän. På 1300-talet uppgick de till ca. 200, på 1400-talet ca. 260 och 1500-talet ca. 220 personer enligt längderna. Frälsejorden uppgick i Sverige till omkring 25% men i Finland endast 5% medan antalet frälsehemman i Sverige var 1.000 mot 15.000 i Finland, först och främst för att det var här som så många frälsemän fick förläningar. Impola har undersökt storleken på godsbildningarna och definerar högfrälset som ägande upp till 320 hemman, lågfrälset mellan 3 och 20 hemman, medan knaparna ägde 1-2 hemman. Mot slutet av perioden ledde utvecklingen till att adeln blev ett riksstånd medan det övriga frälset försvann. Impola sammanfattade genom att visa på vissa specialdrag för Finland: Rusttjänsten hade större betydelse här än i Sverige, Finland hade mycket anspråkslösa resurser men fullständiga frälserättigheter och här utvecklades en stor kungatrot.

Docent Birgitta Fritz, som varit huvudredaktör för Svenskt Diplomatarium, presenterade Finskt och svenskt i våra medeltidsdokument och visade några exempel på gamla brev och diplom varefter amanuensen vid Finlands Riddarhus, Gunilla Peräsalo talade om Släktforskning i Finland. Som tidigare anställd vid Genealogiska Samfundet i Finland kunde hon ge en både klar och överskådlig översikt över källor, publikationer och institutioner med samlingar av genealogiskt intresse, här inte minst Arkivverkets digitalisering av samlingarna. Hon framhöll hur det blir alltmer nödvändigt att varje enskild genealog utvisar informationskompetens i takt med att källmaterial och okritiska forskningsresultat läggs ut på Internet. Ett annat stort problem för genealogerna är att den finska lagstiftningen på personskyddsområdet är mycket sträng.

Förra riddarhusgenealogen Per Nordenvall talade om Svenska adelsätter i Finland efter 1626 och gav exempel på sådana ätter utgående från riddarhusinstitutionens instiftande 1626, regimförändringen 1772, då Gustaf III's lyckade statskupp resulterade i utdelning av adelskap, och sedan upprättandet av Finlands Riddarhus år 1818 med immatrikulationen av svenska ätter i Finland och introduktion av nyadlade och naturaliserade finska ätter. Genealogen på Finlands Riddarhus, Johanna Aminoff Winberg presenterade Riddarhuset här och talade också om Finländska flyktingar i Sverige under Stora nordiska kriget. Johanna Aminoff Winberg skrev sin doktorsavhandling i detta ämne och gav en översikt över hur kriget påverkade Finlands befolkning och administration, hur flyktingströmmarna utvecklades och hur man i Sverige med 1712 års flyktingkommission försökte hjälpa de nödlidande. Kollektinsamlingar och instruktioner om utbetalning av flyktinghjälp resulterade bl.a. i flyktingförteckningar som möjliggör forskning omkring flyktingarna och deras öden.

Seminariets sista talare var docent i historia vid Mittuniversitetet, Jan Samuelsson som gett ut både *Aristokrat eller förädlad bonde* (1993) och *Eliten, riket och riksdelningen: sociala nätverk och geografisk mobilitet mellan Sverige och Finland 1720-1820* (2008). Hans föreläsning hade samma namn *Eliten, riket och riksdelningen*. Hans utgångspunkt var hur eliten påverkades av riksdelningen. Ett femtital adliga ätter var representerade i båda länder, och av de äktenskap som ingicks bland adeln i Finland var ca. 50 % med en äkta hälft från den svenska adeln fram till 1808-09

års krig. Efter detta föll denna siffra drastiskt. De officerare som stannade i Finland fick behålla sina inkomster eller svenska pensioner, medan de officerare som gick i civil tjänst fick behålla lön och anciennitet. En stor ny stor tjänstemarknad låg också öppen i den ryska armén. För de som blev kvar i Finland öppnade sig utkomstmöjligheter i den framväxande statliga byråkratin i generalguvernörskansliet, senatens expeditioner och länsstyrelserna. I den nya riksdubbleringen Finland-Ryssland ersatte St. Petersburg Stockholm och i kejsarriket kunde nya nätverk snabbt etableras. I själva verket var kejsar Alexander I's tillmötesgående inställning gentemot det nya storfurstendömet av mycket stor vikt och i Finland vände man sig fort till de nya förhållandena.

Seminariet avslutades med att Henrik Klackenbergs tackade Riddarhuset för initiativet och speciellt framhöll Riddarhusamanuensen Oscar Langenskiöld som varit primus motor, och som därför av samtliga deltagande fick motta en varm applåd. Det är att gratulera Riddarhuset för ännu ett givande och intressant seminarium som på ett förnämligt sätt visade hur levande intresset för huset, dess historia och ätter är, och inte minst, att när väl genomtänkta initiativ i husets anda genomförs, finner sig en kunnig och entusiastisk publik mangrant för att ta del av forskning, specialkunskap och erfarenhet som tillhandahålls här. Nu ser vi fram till de initiativ som Finlands Riddarhus tar, i anledning av att man nästa år firar att 150 år har gått sedan huset togs i användning vid landtagen 1863.

Tre løver og ni hjerter – En skulpturinstallation

Ronny Andersen

Dronning Margrethe fik som en blandt mange gaver til 70-årsdagen i 2010 en skulpturinstallation til opstilling i parken ved Marselisborg Slot i Århus. Den 26. oktober 2012 kunne Dronningen så afsløre installationen, hvis tema er det danske rigsvåben – bestående af tre fritstående løver i blå granit omgivet af ni hjerter i rødt granit, lagt ned i plænen. Det er billedhuggeren Claus Ørntoft, der har skabt skulpturinstallationen. Ørntoft fortæller om projektet: ”Min ide går ud på, at de tre løver i rigsvåbenet er sprunget ud af skjoldet. Jeg har fortolket dem frit og ladet dem løbe og springe ned gennem parken. Imellem de springende løver ligger der hjerter/søblade, som rummer referencer til heraldikken i rigsvåbenet.”

På Amalienborgmuseet har der været udstillet skitser og modeller af skulpturinstallationen, inkl. mægtige 1:1-modeller af de tre løver og forstudier i stentryk. Udstillingen rykker videre til Århus Rådhus, hvor den kan ses i perioden 19. januar til 3. februar 2013 og til Kunstbygningen i Vrå i perioden 26. maj til 21. juli 2013. Marselisborg Slotspark er åben for offentligheden, når den kongelige familie ikke residerer på slottet.

Læs mere om kunstneren her: <http://www.orntoft.com/>

Heraldiske Exlibris online

Ronny Andersen

På Frederikshavn Kunstmuseum findes en stor samling exlibris, ca. 450.000 stykker grafik. Et stort arbejde med at digitalisere alle disse exlibris og gøre dem tilgængelige på internettet er påbegyndt, og i øjeblikket er omkring 6.000 exlibris scannet ind og kan ses på denne hjemmeside: <http://art-exlibris.net/>

En af de kategorier, de mange exlibris er grupperet under, er ”Heraldry” (under ”Search words”) – her findes en lang række heraldiske exlibris af kendte og mindre kendte kunstnere.

Kategorien ”Super Exlibris” giver også en række heraldiske eksempler, og en del fyrstelige superexlibris. Se også hjemmesiden for Dansk Exlibris Selskab, hvis De har interesse for exlibris: <http://danskexlibrisselskab.dk/index.php/>

Societas Heraldica Lundensis firade jubileum

Carl-Thomas von Christierson

Lördagen den 17 november 2012 firade Societas Heraldica Lundensis att fem år har gått sedan denna lokalavdelning av Societas Heraldica Scandinavica såg dagens ljus. Hävderna berättar att uppslaget kom på det nordiska heraldiska kollokviet i Hillerød maj 2007, då en entusiastisk, och inte minst heraldisk kunnig, grupp från den forna danska staden Lund ansåg, att det heraldiska inslaget här var i behov av förbättringar. Lokalavdelningen var ett faktum och den har sedan dess förvaltat heraldikens inressen och placerat den på stadig grund. Lokalförankringen ses inte minst i vapnet, på en röd sköld fem halster i guld och krönt av en vulst i samma färger varpå en svart Rankekorp hållande en halsterkrönt häroldsstav i guld. Lunds stiftsvapen är nämligen på en sköld i guld ett halster i svart.

De fem halstren går igen i den jubileumsmedalj som SHL har låtit slå i jubileets höga anledning och som var färdig i lämplig tid till jubileumshögtiden på Grand Hotel i Lund. Medaljen finns även som miniatyr och bärs i ett rött band med fem guldränder.

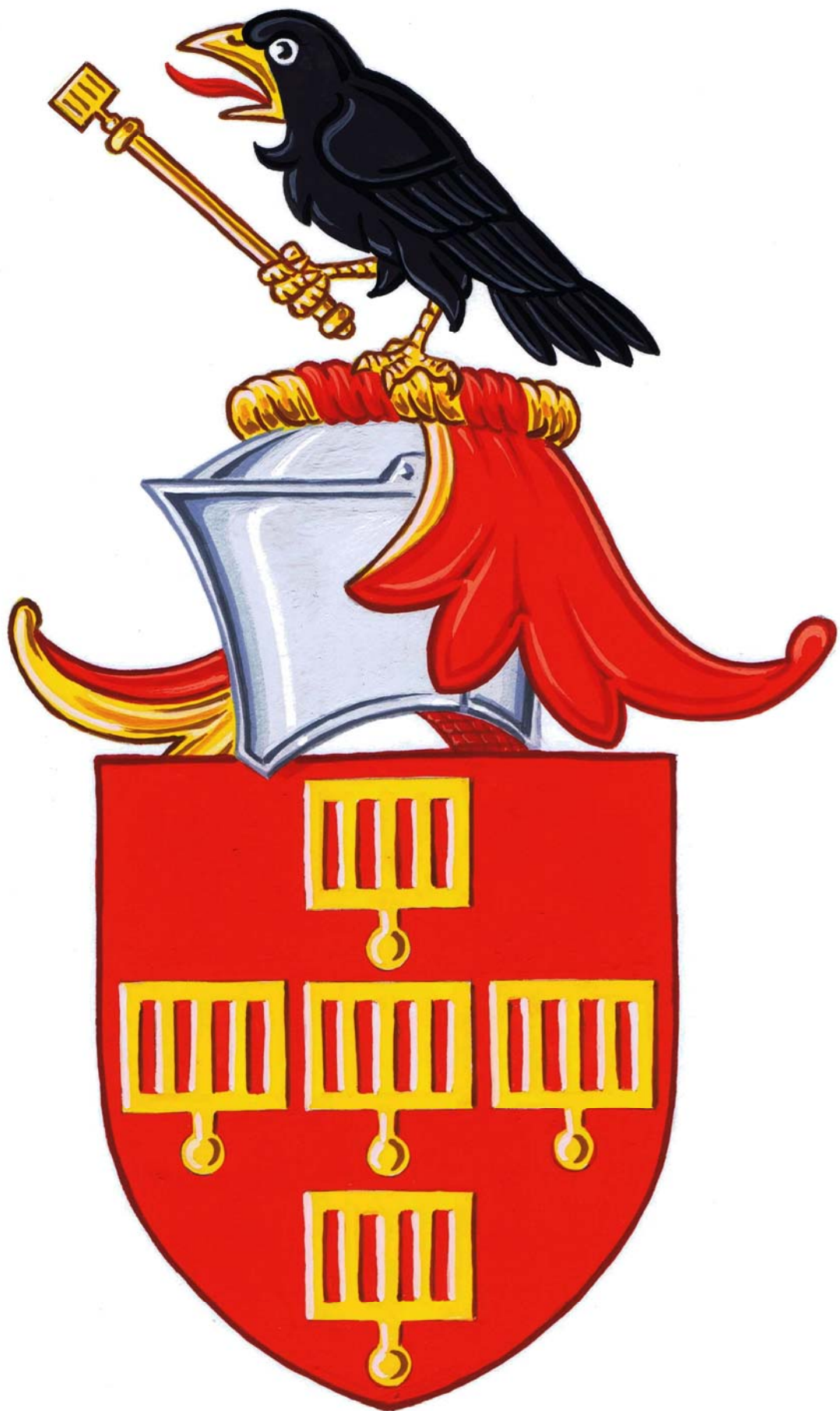
De frackklädda festdeltagarna, som infunnit sig från båda sidorna av Öresund, möttes i Piratensalens foajé av styrelsen, men därtill hade en journalist från tidningen Lundagård infunnit sig för att göra ett reportage och för både universitetets studerande och ortens tidningsläsare utlägga heraldikens väsen och berättigande. Detta får anses som ett inte ringa bidrag till SHL verksamhet som inte försummar någon anledning att föröka både de egna, men även lundabornas heraldiska kunskaper.

Efter en timmes frågor och svar ackompanjerat av champagne fortsatte festdeltagarna till det reserverade festbordet och skånsk gåsamiddag med därtill speciellt selekterade viner, där exempelvis madeirans söthet gick väl ihop med svartsoppans lätt kryddade specerier. Det väckte stor förnöjsamhet att gåsen bjöds tvenne gånger och att hovmästaren utan prutmån serverade extra, och, Nota Bene, het sås till den. För att öka trivseln för långväga gäster hemma från Öresunds västra sida hade arrangörerna sett till att det också bjöds dansk ost innan den traditionella äppelkakan med vaniljsås avslutade festmiddagen. Därefter samlades festdeltagarna i Stora Salongen för att fortsätta den trevliga samvaron utbytande heraldiska synpunkter och erfarenheter.

Flera förslag till hur den framtida verksamheten kan understödjas heraldisk framlades under middagen. En egen fana torde vara oumbärlig liksom bordsstandar med SHL vapen. Det senare förslaget vidareutvecklades till att även bords- eller kuvertfanor med personliga vapen borde införas. För att öka trevnaden vid möten och övriga sammankomster diskuterades glas med vapen, portvin med specialdesignad SHL-etikett och inte minst whiskyfat med egna buteljer. Detta sista kunde dock bli för belastande för ekonomin, medan ett förslag om cigarrer med SHS-gördel nog är i fara för att förkastas som hälsovådligt.

Under ämnet vett och etikett försiggick bland en del gäster en intensiv debatt huruvida det är lämpligt att bära sidenväst med matchande fluga till smoking. En mera konservativ synpunkt var att detta inte var passande, då personen i fråga löper risk för att bli anedd som hörande till underhållningen, medan en framhållen mera radikal åsikt var, att ett dylikt färgglatt inslag inte endast var mera trendigt utan även passande i ett sällskap av moderna och framsynta heraldiker. Särskilt som det ger en öppning till nyttjandet av tyger med heraldiska motiv. Huruvida denna ömtåliga fråga kan lösas innan Societas Heraldica Lundensis firar 10-årsjubileet år 2017 är ett bekymmer då etikettfrågor inte bör skymma det väsentliga ändamålet, nämligen heraldikens utbredande på högsta möjliga nivå.

Detta jubileum kommer i övrigt att sammanfalla med Den 9. Nordiska Heraldiska Konferensen som det året skall avhållas i Lund med Societas Heraldica Lundensis som arrangör.

*Nyteckning av Societas Heraldica Lundensis vapen, i anledning av 5-årsjubileumet.
Konstnär: Ronny Andersen, www.arsheraldica.dk.*

Heraldiska notiser

Nya medlemmar oktober – december 2012

Följande nya medlemmar hälsas välkomna.

Tony Fossum, Jessheim, Norge

Anton Kristian Pihl, Glostrup, Danmark

Lars Gram, Søborg, Danmark

/Martin Sunnqvist, sekreterare

Heraldisk kalender

Dato/Tidspunkt	Arrangør	Begivenhed	Sted	Tilmelding/nærmere oplysninger
12/2 2013	NHF	Knut Johannessen: <i>Illustrert foredrag om "Løven alle ville ha – 1814 i heraldisk perspektiv"</i> .	Oslo, Øvre Slottsgate 2 B	
13/2 2013, kl 18:00	SHL	Lunds heraldiska seminarium V – <i>Henric Åsklund: Arvid Berghman – borgerliga vapens vapendragare</i>	Opplyses senere, eftersits på Grand Hotel i Lund	SHL på Facebook
12/3 2013	NHF	Heraldisk verksted	Oslo, Øvre Slottsgate 2 B	
16/3 2013, kl 10:00-17:30	KMO	Symposium om heraldik och ordnar	Kungliga Slottet	claus@heraldik.se
17/3 2012	SHF	Årsmöte	Stockholm, Riddarhuset	claus@heraldik.se
Ca. April 2013	NHF	Stavanger-møte	Stavanger, Idun, Gamleveien 53	Nærmere opplysninger senere
17/4, kl. 18:00	SHL	Lunds heraldiska seminarium VI – <i>Peter Kurrild-Klitgaard: Johanniter- och Malteserheraldik</i>	Opplyses senere, eftersits på Grand Hotel i Lund	SHL på Facebook
14/5 2013	NHF	Årsmöte	Oslo, Øvre Slottsgate 2 B	Nærmere opplysninger senere
24-26/5 2013	SHS/SHN	7. Nordiske Heraldiske Konference	Trondhjem	
29/5, kl 18:00	SHL	Årshögtid, föredrag av Fredrik Tersmeden: <i>Med flygande nationsfanor och klingande sigillstampar – akademisk heraldik och symbolik i Lund</i>	Grand Hotel i Lund	SHL på Facebook
11/6 2013	NHF	Ekskursjon		Nærmere opplysninger senere
2014	NHF	XXXI st International Congress of Genealogical and Heraldic Sciences	Oslo	Nærmere opplysninger senere

DEN 7. NORDISKE HERALDIKERKONFERANSE

25. OG 26. MAI 2013, TRONDHEIM, NORGE

Arrangert av Societas Heraldica Nidarosiensis
i samarbeide med Societas Heraldica Scandinavica

Tema:

KIRKELIG HERALDIKK

Følgende foredrag er hittil bekreftet:

Ronny Andersen • *Bengt Olof Kälde, en svensk kirkeheraldiker af internasjonalt format.*

Nils G. Bartholdy • *Oldenborgske fyrstbiskopper – underhold med heraldiske konsekvenser.*

Claus Berntsen • *Svenska Kyrkans heraldik i nutiden.*

Eric Bylander • *Den kyrkliga heraldikens rättsliga ställning före och efter Svenska Kyrkans skiljande från staten.*

Carl-Thomas von Christierson • *Huvudbanér i Finland.*

Niels Arne Dam & Ronny Andersen • *Danske stiftsvåbener.*

Peter Kurrild-Klitgaard • *Johanniter- og Malteserordenens heraldik.*

Eljas Orrman • *Iakttagelser om den kyrkliga heraldiken i Finland under medeltiden och om dess nyttjande i olika kontexter.*

Kaare Seeberg Sidselrud • *Lutherske og katolske biskopers heraldikk i Norden i moderne tid.*

John Strömberg • *Användningen av heraldiska vapen och sigill inom kyrkan i Finland i modern tid.*

Allan Tønnesen • *Geistlige segl på de danske, norske, færøske og islandske arvehyldingsdokumenter 1661-1662.*

I forbindelse med konferansen avholdes **generalforsamling** i Societas Heraldica Scandinavica, samt den tradisjonelle **festmiddag**.

Mer informasjon om konferansen og påmelding kommer som vedlegg til *Heraldisk Tidsskrift* nr. 107, marts 2013 og vil kunne ses på www.heraldik.org/konferans.

Deltagerne må selv bestille hotell, se www.trondheim.com/overnatte/.

Kontaktperson: Nils G. Bartholdy – nils.bartholdy@gmail.com

Følgende foredrag har tilkommit:

Terje Bratberg • *Geistlige segl i en gammel våpenbok i Gunnerusbiblioteket, sammenholdt med kjente geistlige segl i Nidaros bispedømme.*

Øystein Ekroll • *Nidaros erkebispesetes heraldikk i senmiddelalderen.*

Audun Lem • *Heraldisk tradisjon i biskop Arnoldus de Fines familiekrets.*

SOCIETAS HERALDICA LUNDENSIS

VÅRPROGRAM 2013

1 feb, kl 11:30	Heraldisk lunch.	29 maj, kl 18:00	Årshögtid.
13 feb, kl 18:00	Lunds heraldiska seminarium v. Arvid Berghman – <i>borgerliga vapens vapendragare.</i> Inledning av tekn dr Henric Åsklund, ordförande för Svenska Heraldiska Föreningen.		Med flygande nationsfanor och klingande sigillstampar – <i>akademisk heraldik och symbolik i Lund.</i> Inledande föredrag av arkivarie, fil kand Fredrik Tersmeden. Klädsel: Högtidsdräkt m.o. uppmuntras.
1 mars, kl 11:30	Heraldisk lunch.		
15 mars, kl 19:00	Heraldisk middag i Stockholm.	15 juni, kl 18:00	Terminsavslutning. Klädsel: Smoking (miniatyrer må bäras) eller mörk kostym.
16 mars	Symposium om heraldik och ordnar i regi av Kungl. Maj:ts Orden i Stockholm.		
17 mars	Svenska Heraldiska Föreningens årsmöte med föredrag i Stockholm.	BOKA GÄRNA IN NÅGRA AV HÖSTENS TRÄFFAR I KALENDERN REDAN NU, FLER KOMMER SENARE!	
5 apr, kl 11:30	Heraldisk lunch.	6 sep, kl 11:30	Heraldisk lunch
17 apr, kl 18:00	Lunds heraldiska seminarium VI. Johanniter- och Malteserheraldik. Inledning av professor, Ph.D. Peter Kurrild-Klitgaard, aih, ordförande för Societas Heraldica Scandinavica.	4 okt, kl 11:30	Heraldisk lunch
		1 nov, kl 11:30	Heraldisk lunch
		16 nov, kl 18:00	Högtidsdag med gåsmiddag. Klädsel: Högtidsdräkt m.o. uppmuntras.
3 maj, kl 11:30	Heraldisk lunch.	15 dec, kl 18:00	Heraldiskt julbord. Klädsel: Smoking (miniatyrer må bäras) eller mörk kostym.

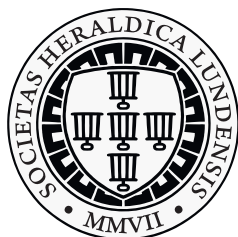
Anmälan till shl@heraldik.org eller +46 731 50 29 39.

Det går även att anmäla sig via Facebook: <http://www.facebook.com/SocietasHeraldicaLundensis>.

Med förbehåll för ändringar.

MINNESMEDALJ I SILVER

Societas Heraldica Lundensis beslöt vid sitt månatliga lunchmöte den 1 juni 2012 att i lundensisk tradition instifta en minnesmedalj, att slås i silver (silverfärgad metall), då sällskapet firade sitt 5-årsjubileum 2012. Medaljen är ritad av den heraldiske konstnären Davor Zovko, med textsättning av Claus K Berntsen. Medaljen kan köpas av alla, men

bäras vid sällskapets sammanskomster av de som har deltagit vid sällskapets aktiviteter under de första fem åren. Medaljen har präglats i storlek 8 (31 mm), med miniatyr på 16 mm, och bärs i ett band som är 10 gånger klivet i rött och guld. En ritning av medaljen visas till vänster i naturlig storlek med sitt band i form av ett släpspänne.

Ett set med originalmedalj och miniatyr, monterade och klara att användas, kostar 370 kr (+30 kr i porto inom Sverige), och kan beställas genom insättning av 400 kr på BG 274-9133 (Pro Liturgia). Vänligen skicka ett mail till shl@heraldik.org när beställningen har lagts med information om leveransadress och om annan montering än rakt band önskas.

För mer information, vänligen kontakta sekreteraren på shl@heraldik.org eller +46 731 50 29 39.

HERALDIKHELG I STOCKHOLM 16-17 MARS 2013

Svenska Heraldiska Föreningens styrelse kallar till föreningsstämma söndag 17 mars 2013 på Riddarhuset i Stockholm och inbjuder i anslutning till detta till följande program:

LÖRDAG 16 MARS

HERALDIK OCH ORDNAR

SYMPOSIUM I KUNGL. MAJ:TS ORDENS REGI

TID: KL 10:00-17:30

Plats: Kungliga Slottet, Carl XV-föreläsningssal samt ordenssalarna, samling vid Västra valvet (ej personalingången)

Kostnadsfritt, men begränsat antal platser och obligatorisk föränmälan senast måndag 11 mars till Claus Berntsen på claus@heraldik.se eller 0731-50 29 39.

OBS! Av säkerhetsskäl måste individuella passerkort bäras av alla deltagare och det kommer inte vara möjligt att bli in- eller utsläppt hur som helst under pågående program. Anmäl er alltså i god tid och kom i god tid till Slottet. Avanmäl vid förhinder.

kl 09:30 **INPASSERING PÅ KUNGLIGA SLOTTET.**

Samling vid Västra valvet för erhållande av passerkort och inpassage till Carl XV-salen.

kl 10:00 **DET DANSKA ORDENSVÄSENDET OCH DESS HERALDIK.**

Ronny Andersen, kunglig vapenmålare vid det danska ordenskapitlet, berättar om det danska ordensväsendet. Särskilt fokus kommer ligga på Elefantorden och Dannebrogorden, där riddarsköldar målas upp för mottagarna.

kl 11:00 **DET SVENSKA ORDENSVÄSENDET OCH DESS HERALDIK.**

Tom Bergroth, ordensintendent vid KMO, berättar om det svenska ordensväsendet. Serafimerorden, men även Carl XIII orden kommer att presenteras lite närmare.

kl 12:00 **LUNCH.**

Tid för deltagarna att på egen hand ta lunch. Förslag på restauranger tillhandahålles. Föreläsningssalen är upptagen för ett annat evenemang 12 – 14:15.

kl 14:00 **INPASSERING PÅ SLOTTET.**

Samling vid Västra valvet för inpassage till Carl XV-salen.

kl 14:15 **SERAFIMERSKÖLDARNAS SKAPANDE OCH HUR DOM MÅLAS.**

Leif Ericsson, vapenmålare vid KMO, beskriver med Prins Daniels vapenplåt som exempel hur en serafimersköld blir till.

kl 15:15 **NORDISK ORDENSHERALDIK I INTERNATIONELL JÄMFÖRELSE.**

Jonas Arnell, som står bakom den vederhäftiga webbplatsen www.arnell.cc om ordnar, dekorationer och medaljer i Sverige, gör en utblick i resten av Europa och tittar på de ordnar där mottagarnas vapen målats upp.

kl 16:30 **VISNING AV UTSTÄLLNINGEN I ORDENSSALARNA.**

Tom Bergroth, ordensintendent vid KMO och ansvarig för den permanenta utställningen om de kungliga ordnarna, guidar oss genom de nyrenoverade ordenssalarna. Utställningen utvecklas löpande och vi tittar särskilt på det som är nytt sedan SHFs senaste besök i mars 2012.

kl 18:00 **MIDDAG PÅ RESTAURANG ARSENALEN (ARSENALSGATAN 3).**

SHF reserverar plats, men var och en står själv för sina kostnader. Begränsat antal platser och därav obligatorisk föränmälan enligt ovan. Ange vid anmälan önskat menyalternativ.

Meny 1 (2 rätter 249 kr, 3 rätter 305 kr):

Toast Skagen, Filé Oscar (m. pommes frites) och vaniljglass m. säsongens frukter.

Meny 2 (2 rätter 235 kr, 3 rätter 305 kr):

Prosciutto (m. mozzarella, tomater och oliver), grillad laxfilé m. sparris, citronsås & kokt potatis och Coupe Arsenalen (varm hjortronsylt med vaniljglass, grädde och punsch).

Söndag 17 mars 2013

kl. 15.00

Riksarkivets heraldiske konstnär Henrik Dahlström

föreläser om

*”Heraldikens formspråk genom tiderna på Drottningholm –
från vapenbilder till varumärken”*

Plats: Rikssalen på Drottningholm slott

Pris: 130kr

Henrik Dahlström är grafisk formgivare och Riksarkivets heraldiske konstnär. Här ges tillfälle att höra om heraldikens formspråk genom tiderna på Drottningholm, om heraldiken som konstform och hur den utvecklats från vapenbilder till varumärken. Missa inte tillfället att höra honom berätta i Rikssalen på Drottningholms slott.

Biljettförsäljning vid våra försäljningsställen –
i Besökscentret och entrén på
Drottningholms slott. Begränsat antal platser.
Förköp rekommenderas.

www.kungahuset.se 08- 402 62 80 info.drottningholms-slott@royalcourt.se

Skandinavisk Vapenrulla – gør dit våben kendt

Skandinavisk Vapenrulla, der i år kan fejre 50-års jubilæum, er et forum for publicering af især nyantagne våbener for personer bosat i de nordiske lande eller med tilknytning til Norden, samt institutioner, myndigheder m.m. med hjemsted i Norden. Publicering af våbener i Skandinavisk Vapenrulla sker til lavest mulige omkostning for våbenantagerne. Et våben publiceres efter redaktionens nøje granskning, og hvis det lever op til principperne for god heraldisk formgivning. Udover at være et forum for publicering af våbener, bestræber Skandinavisk Vapenrulla sig også på at støtte den gode heraldiske kunst.

Pris for publicering af et våben er 1200 DKK/1250 NOK/1500 SEK/160 EUR. Dette inkluderer 5 eksemplarer af det nummer, hvori våbenet er publiceret.

Skandinavisk Vapenrulla er en respekteret publikation, der i snart 50 år har publiceret over 700 skandinaviske våbener. Vær med til at holde denne fine tradition i hævd ved at publicere dit eget våben og gøre det kendt for den nordiske heraldiske offentlighed

Abonnementspriser på Skandinavisk Vapenrulla, der udkommer én gang årligt, er:
DKK 100/SEK 120/NOK 100/EUR 15

Rabat ved abonnement på SVR kombineret med et medlemskab af SHS:
DKK 300/SEK 360/NOK 320/EUR 40

Næste nummer udkommer marts 2013.

Se mere om Skandinavisk Vapenrulla på http://heraldik.org/index.php?option=com_content&view=article&id=178&Itemid=158

og læs om publiceringsprincipperne, redaktionens sammensætning og download blanket til anmeldelse af dit våben.

BERNTSEN

SVR 715/2011

SKÖLD: Genom ett inböjt mantelsnitt delad i guld, vari två röda liljekors, och rött, vari ett avslitet björnhuvud av silver med blå beväring.

HJÄLMPRYDNAD: En uppstigande röd björn med beväring av guld i ramarna hållande ett liljekors av silver.

HJÄLMTÄCKE: Rött fodrat med silver.

VALSPRÅK: *Dominus Illuminatio Mea* (Herren är mitt ljus)

Vapnet antogs den 17 mars 2009 av teol.stud. Claus K. Berntsen, Lund, och har registrerats hos Svensk Vapenregister (sv-73)

Vapnet är genom sköldens huvudfigur och hjälmtecknet talande. Björnen antyder namnet Berntsen. Släkten inkom till Sverige från Danmark med vapenantagaren och dennes föräldrar 1989.

Uppgiftslämnare: Claus K. Berntsen, Lund, Sverige.

Eksempel på publicering af et nyt våben i Skandinavisk Vapenrulla.

SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICAS NYHEDSBREV

ISSN: 1904-1233

UDGIVER: SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICA

REDAKTØR: CLAUS K BERNTSEN, KLÖVERVÄGEN 3 B, LGH. 1301, SE-227 38 LUND, SVERIGE

E-MAIL: berntsen@heraldik.org

I REDAKTIONEN: CARL-THOMAS VON CHRISTIERSON,